

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

901. An, & quæ beneficia, & qualiter uniendi potestas competat Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

nomen & essentiam Cathedralis, ac iure cuiusdam alluvionis evadendo pars seu membrum alterius; unde propterea antiqui fines confundantur, & illud territorium, quod prius stabat per se constituens unam Diocesim, fiat pars alterius Diocesis vel territorii: hæc inquam unio per alium fieri non potest, quam per Papam, utpote ad quem unice ac privative ad quoscunque pertinet, dioceses ac territoria unire vel dividere. Cardin. de Luca, loc. cit. n. 10. juncto n. 8. & in miscell. d. 1. n. 5. Castrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 2. n. 1. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 6. Garc. p. 12. c. 2. n. 60. Coatergerque potest, ut ex huiusmodi Cathedralibus principaliter unis una sit in provincia, & suffraganea unius Metropolitanæ, altera verò sit in altera sub diverso Metropolitanæ, seu etiam exemptæ, & immediate subiecta Sedi Apostolicæ. Card. Luc. ad Trid. loc. cit. n. 7.

Questio 897. An, & a quo, prima dignitates in Cathedralibus, & Principales in Collegiatis uniri possint?

Respondeo: Eas uniri posse aliis, sed non nisi a Papa. Castrop. Azor. l. cit. Idem est de aliis consistorialibus, quæ Sedi Apostolicæ referantur, & ejusdem auctoritate affecta dicuntur. Azor. loc. cit.

Questio 898. An, & qualiter beneficia diversarum Diocesium uniri valeant per Episcopum?

1. **R**espondeo: Episcopus beneficiis, etiam simplicibus, etiam quacunque ex causis, puta cultus divini augendi gratiâ vel simili, suæ diocesis unire nequit beneficiis, vel etiam aliis piis locis alterius diocesis, Tridentino expressè id inhibente (sess. 14. c. 9. Ventrigl. loc. cit. n. 25. Gonz. loc. cit. n. 82. Castrop. loc. cit. §. 3. n. 10. Garc. p. 12. c. 2. n. 85. Azor. loc. cit. q. 14. Card. de Luca. ad Trid. d. 8. n. 18. Atque ita per hoc conciliare decretum correctum est jus commune, quo spectato, poterat aliàs Episcopus beneficia suæ diocesis cum beneficiis alterius diocesis unire, accedente alterius Episcopi consensu. Garc. Castrop. l. cit. citantes Caccialup. tr. de union. 4. 4. q. 13. & a. 6. n. 8.

2. Limitatur tamen responsio, ita ut possit & soleat quandoque talium beneficiorum fieri unio; dum nimirum idem Episcopus duas vel plures possidet Ecclesias cathedrales simul unitas, adeò ut de facto quò ad earum regimen pro una reputentur, eà nimirum specie unionis, quâ in unum veluti corpus coalescant. Cardin. de Luca. de benef. d. 19. n. 12. & ad Trid. loc. cit. ubi etiam, quòd si duæ dioceses sibi principaliter unitæ essent, adeoque non coalescerent in unum veluti corpus, adhuc iniret conciliare decretum, & utriusque illius beneficia sibi invicem uniri non possint. Quod utique multo magis dicendum, si hic & nunc per accidens duæ dioceses ab uno eodemque Episcopo possessæ gubernarentur absque dicta unione, etiam a quæ principali.

Questio 899. An, & qualiter beneficia liberum & juris patronatus inter se uniri valeant?

Respondeo beneficia libera collationis per Ordinarium uniri non possunt beneficiis juris patronatus. Castrop. loc. cit. §. 3. n. 20. Card. de Luca. ad

Trid. d. 8. n. 19. Riccius in pr. p. 1. resol. 393. n. 5. verò imita tertio. cum Leon. Thesaur. for. Eccles. p. 2. c. 18. n. 14. (quem Ventrigl. vocat originalem auctorem hujus sententiæ) juxta dispositionem Trid. sess. 25. c. 9. eà ducti ratione, ne beneficia libera in servitutem redigantur, induendo naturam juris patronatus, cui uniantur contra Lott. l. 1. q. 28. n. 165. ubi tradit, quòd ethi contra regulas sit, liberum uniri patronato, permittum tamen etiam id sit Ordinario urgente causâ; eò quòd per hoc non censetur liberum redigere in servitutem, sed extinguere, & constituere prædium alterius, pro quo citat Rotam decis. 122. n. 2. p. 2. recent. Has repugnantes sententias ita conciliat Ventrigl. To. 2. annot. §. 1. n. 28. (sic decisum esse dicens a S. Congregat. ad cit. c. 9. prout referat Leon. loc. cit. in fine.) ut velit libera posse per Episcopum uniri beneficiis juris patronatus, ubi vel patroni renunciarunt juris patronatus, vel quando concordarunt, ut beneficium juris patronatus (intellige, habens sibi accessorie unum beneficium liberum) alteri unum provideretur unâ vice ad præsentationem patronorum, alteri a vice per liberam collationem. Atque ita intelligendam cum his restrictionibus, ait, sententiam Lotterii: extra vero illas limitationes manere intactam dispositionem Concilii.

Questio 900. An manualia, & monocularia beneficia uniri valeant aliis beneficiis?

1. **R**espondeo ad primum: Manualia, non factâ mentione manualitatis uniri nequeunt, & impetratio unionis non factâ eà mentione est nulla. Card. de Luca. de benef. d. 97. n. 21. Patifac. res. sign. l. 10. q. 2. n. 38. (qui tamen subjungit n. 39. hoc procedere in beneficiis regularibus, utpote quorum manualitas sit de jure communi) Corrad. qu. benef. p. 1. c. 6. n. 266. ubi, quòd gratia unionis tactâ manualitate in seculari sit subrepticia. item *idem* n. 295.

2. Respondeo ad secundum: Pari modo beneficium monoculare (quale dicitur, cujus solius & unici conferendi jus habet aliquis collator) uniri nequit non factâ mentione monocularitatis. Lott. l. 1. q. 39. n. 5. ubi, quòd unio Apostolica reddatur nulla, si non sit factâ mentio, quòd beneficium unum sit monoculare. De cetero nil vetat, quòd minus tale beneficium, requisito illius collatoris consensu, uniri valeat alteri, etiam per Ordinarium.

Questio 901. An, & qua beneficia, & qualiter uniri potestas competat Episcopis?

1. **R**espondeo primo: Præter ea, quæ jam in antecedentibus dicta sunt, competit vi juris communis, nempe c. sicut unire de excess. pastor. & c. Pastoralis de donat. Episcopo potestas unendi beneficia suæ diocesis. Barbol. juris Eccl. l. 3. c. 16. n. 54. Garc. p. 12. c. 2. n. 62. Castrop. cit. p. 12. §. 2. n. 2. Ventrigl. loc. cit. §. 1. n. 2. Lott. l. 1. q. 28. n. 11. Pond. 99. benef. p. 3. c. 15. n. 1. Et quidem omnia, quæ exempta non sunt. Castrop. Pond. l. cit. sic Lott. l. 1. q. 29. n. 40. cum Per. de Perus. tr. de union. c. 4. n. 28. ait: In d. specto jure communi facultas unendi competens Ordinario referatur ad omnia beneficia, præter Ecclesia Cathedralis & Religiosorum. Unde dum Garc. loc. cit. n. 63. citat Oldr. cons. 262. n. 2. & cum illis Ventrigl. l. cit. n. 23. citato Riccio in pr. p. 1. resol. 393. n. 4. tradidit, eum non posse omnia, nequidem simplicia suæ diocesis unire: vel intelligendum est de unione omnium

omnium facta seminario, de hoc enim loquitur declaratio S. Congregat. quam pro se citat Garc. vel ad summum ita accipiendum, ut non possit unire omnia, nullis relictis inunitis. Quæ tamen potestas universalis Episcoporum, qualiter à Trident. restricta aut immutata, patet partim ex præcedentibus, partim patebit ulterius ex dicendis, uti & quas data responsio patiat exceptiones; Exemptorum verò à sua jurisdictione beneficiorum uniones facere nequit; quia horum solus Papa est Superior, ac proinde ad eum solum spectat ea unire. Tond. loc. cit. c. 128. n. 4. Barbof. loc. cit. citans Rebuff. in pr. cit. de union. n. 2. Hojed. de incompat. p. 2. c. 3. n. 7. Nihilominus exempta in hoc sensu, quod non subjaceant liberæ collationi Episcopi, sed collationum spectet ad alios inferiores collatores, vel saltem præsentatio ad patronum unire adhuc poterit requisito horum patronorum & collatorum consensu. De quo § seg. Ventrigl. cit. §. 1. n. 27. Porro prædicta intelligenda sunt de unione propriè dicta, seu facta in perpetuum, Nam

2. Respondeo secundò: nullius beneficii unionem ad vitam tantum facere potest Episcopus. Gonz. cit. §. 7. n. 146. Castrop. cit. §. 2. n. 7. Ventrigl. loc. cit. n. 24. Barbof. juris Eccl. l. 3. c. 16. n. 54. Garc. cit. c. 2. n. 8. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 17. juxta Trident. sess. 7. c. 4. id absolute inhi. bens. Quia per talem unionem non Ecclesiis, sed personis provideretur, & quia nomine solum est unio, reipsa verò quædam juris relaxatio. Barbof. Castrop. ll. cit. Et ne, ut ait Gonz. sub prætextu hujusmodi unionum plura incompatibilia simul remitti possint.

Quæstio 902. An igitur Episcopus unire possit devoluta ad Sedem Apostolicam, aut alias ei reservata vel affecta; cum hæc non propriè sint exempta à jurisdictione Episcopali, & tamen eorum provisio privativè competat Papæ?

1. Respondeo ad primum, posse Episcopum beneficia devoluta ad Sedem Apostolicam unire, etiam postquam casus devolutionis contigit; non quidem, ut unio mox habeat effectum suum, sed ut is suspendatur pro tempore provisio à Papa, seu usque dum beneficium devolutum, collatum alicui à Papa, denuo vacet. Azor. loc. cit. q. 15. Lott. l. 2. q. 24. n. 60. Castrop. loc. cit. n. 3. Garc. loc. cit. n. 91. & qui ab his citantur Socin. senior in c. sicut unire. n. 67. Selv. de benef. p. 3. q. 1. n. 26. Zerol. in pr. Ep. v. unio. §. 8. Sanch. l. 7. in decalog. c. 29. n. 149 & plurimi alii. Contra Ventrigl. loc. cit. n. 31. absolute tenentem, Episcopum nullo modo, & nullo casu posse unire devoluta, postquam factus est casus devolutionis, non secus, ac communiter tenent AA; non posse Episcopum ullo modo unire reservata, postquam casus reservationis & affectionis actu contigit. Verum ratio nostræ responsionis est efficax, siquidem devolutio solum præstat, ut beneficia devoluta pro illa solum vice à Papa solo conferantur, non impedit autem Episcopum, quo minus is de iis disponat, dispositione provisionem Papalem non impediens; qualiter unio de iis facta, dum non sortitur effectum, priusquam beneficium illud, à Papa collatum denuo vacet, non impedit provisionem papalem. Atque ita salvato, & non læso per eam jure hoc devoluta, non est in fraudem, qualiter esset in fraudem, & tolleretur jus Papæ quæsitum, si mox ac facta sortiretur effectum suum, & provisionem Papalem impediatur. Castrop. & Lott. ll. cit.

2. Limitanda tamen eadem responsio, ut procedat solum in beneficiis devolutis ob negligentiam, ignorantiam, vel absentiam prædecessorum; secus, si ob propriam Episcopi unientis negligentiam devoluta fuerint; eò quod in penam propriæ negligentia, videatur non solum provisio, sed quælibet beneficii dispositio interdicti, ne videatur talis Episcopus negligens unionem provisionem sibi interdictam compensare. Castrop. loc. cit. n. 4. citans Rebuff. in pr. cit. de devolut. n. 31. Zerol. ubi ante. Barbof. de pot. Episc. alleg. 66. n. 16. Et sic intelligendi ex hac limitatione loqui, qui negant, posse Episcopum unire devoluta, ut Selv. Rebuff. apud Ventrigl. & in specie Corrad. pr. benef. l. 4. c. 8. n. 41. ubi sic habet: si Episcopus fuerit negligens in conferendo beneficium, quod proinde devolvatur ad Papam, non poterit idem Episcopus prædictum beneficium unire seminario, vel parochia, aut Cathedralibus vel Collegiatis.

3. Respondeo ad secundum primò: Reservata reservatione perpetua, seu ut inquit Cardin. de Luca de benef. d. 7. n. 5. reservatione seu affectione personali vel reali, firmâ, continuâ & invariabili, ut sunt primæ dignitates post Pontificalem, beneficia familiarium, collectorum, subcollectorum, militum & officialium Curia, &c. Ordinarius unire nequit. Garc. cit. c. 2. n. 92. & 106. Ventrigl. To. 2. annot. §. 1. n. 30. Castrop. cit. §. 2. n. 5. citans Hojed. de incompat. p. 2. c. 3. n. 7. Sanch. in decalog. l. 7. c. 29. n. 150. Hæc enim reservatio, cum nunquam consumatur, semper impediret unionis effectum, ac consequenter ea fieret inutiliter. Castrop.

4. Respondeo ad secundum secundò: reservata non perpetua, sed tantum ratione temporis, vel etiam loci, seu quia vacant in tali mense, vel in tali loco, v. g. in curia, si ve, ut ait Card. de Luca, loc. cit. reservatione discontinuâ, incertâ, & eventuali, unire potest Episcopus antequam vacent, seu antequam actu reservata sunt. Castrop. Card. de Luca, Ventrigl. ll. cit. Garc. loc. cit. n. 102. recitatis binis super hoc S. Congregat. declarationibus, unâ super c. 18. sess. 23. altera super r. 15. sess. 24. quarum utraque expresse ait, validas esse reservatorum uniones, modo factæ sint ante ipsorum vacationem. Idque ob rationem bonæ fidei, si ve ob absentiam præsumptionis fraudis, dum Ordinarius uniens incertus, an vacatio in suo, an in mense papali secutura sit, Card. de Luca, loc. cit. juxta dicta à nobis in respons. ad primum. Dumque unio sic facta est, servata formâ à Trident. præscriptâ, & dein vacat beneficium in mense reservato, vel etiam in Curia, unio valebit, & suum fortiter effectum Corrad. l. 2. c. 15. n. 66. & unionis effectus non suspenditur, nisi aliter per Papam fuerit unioni derogatum, Ventrigl. loc. cit. Quod ipsum tamen non sic intelligendum, quasi unio jam facta impediret reservationem, seu quò minus tale beneficium post unionem de eo factam vacans in mense papali spectet ad solam Papæ provisionem. Siquidem Trid. dum decernit, ut non possit suspendi, vel impedi unio ex quavis reservatione vel affectione, id est referendum ad effectuationem unionis ipsius, ita ut, licet beneficium sit reservatum, unio tamen non impediatur fortiri suum esse, seu perfectionem, quam Trid. cit. c. 15. vocat effectum, pro ut in jure effectus opponitur actu frustratorio & perperam gesto: non verò est referendum ad executionem (longè enim diversa sunt unionis effectuatio, quæ in ejus perfectione & essentia consumitur, & executio unionis; sicut aliud est perfectio emptionis & venditionis, quæ